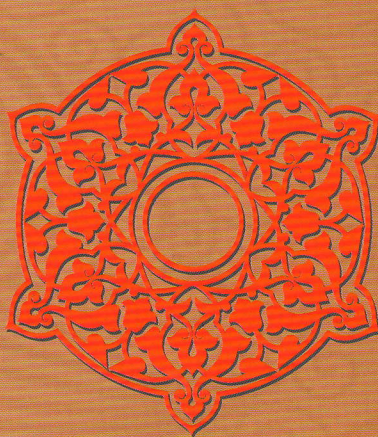

**«МУСТАҲКАМ ОИЛА –
ЖАМИЯТ ТАЯНЧИ»**

**РЕСПУБЛИКА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
КОНФЕРЕНЦИЯСИ МАТЕРИАЛЛАРИ**

ТЎПЛАМИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН БАДИИЙ АКАДЕМИЯСИ
КАМОЛИДДИН БЕҲЗОД НОМИДАГИ
МИЛЛИЙ РАССОМЛИК ВА ДИЗАЙН ИНСТИТУТИ

ЎЗБЕКИСТОН БАДИИЙ АКАДЕМИЯСИ
КАМОЛИДДИН БЕҲЗОД НОМИДАГИ
МИЛЛИЙ РАССОМЛИК ВА ДИЗАЙН ИНСТИТУТИ

«МУСТАҲКАМ ОИЛА – ЖАМИЯТ ТАЯНЧИ» РЕСПУБЛИКА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ МАТЕРИАЛЛАРИ

ТЎПЛАМИ

Тошкент
«Akademnashr»
2013

ISBN 978-9943-4906-870

Ф.К.Исканджанова,
М.О.Камилова,
ТТА

ОИЛА – ТАРБИЯ ЎЧОҒИ

Инсон жамият аъзоси сифатида тақдирини ўз юрти равнақи билан боғлаши қанчалик табиий бўлса, муқаддас ошёни – оиласининг хотиржамлиги ҳам у учун шунчалик муқаддасдир. Зеро, муҳтарам юртбошимиз таъкидлаганидек, мамлакатнинг барқарорлиги ва жамият мустаҳкамлиги оилаларнинг тинчлиги, оиладаги маънавий муҳитнинг соғломлигига боғлиқ.

Мустақиллик йилларида амалга оширилган ислохотларнинг энг муҳим натижаларидан бири юртимизда оила ва никоҳнинг муқаддас қадрият сифатида эътироф этилиши бўлди. Чунки глобаллашув қараёнлари кучайган, маънавий бўҳрон қурбонлари сони ортиб бораётган бир шароитда Ўзбекистонда оила ва уни мустаҳкамлаш, оилавий муносабатларни тарбияловчи ва жамият маънавиятини юксалтирувчи ролни оширишга қаратилган чора-тадбирлар самараси йил сайин юксалмоқда. Бугун биз маҳалла-тардаги тинчлик-хотиржамликни, мамлакат миқёсида олиб борилаётган бунёдкорлик ишларини жамият таянчи бўлган оилаларнинг фаровонлигисиз тасаввур қилолмаймиз. Муҳими, бу масала каттаю каттиқ – барчанинг манфаатига алоқадорлигини англаш кучайди.

Мустақиллик йилларида Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг фармон ва фароғийишлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари асосида оилаларга кўрсатилаётган эътибор, оилани мустаҳкамлаш, никоҳни миллий қадрият сифатида эъзозлаш, кам таъминланган ва ночор оилаларни ижтимоий ҳимоя қилишга қаратилган чора-тадбирлар том маънода юртимизда оила, оналик ва болалик манфаатлари давлат муҳофазасидалигидан далолатдир.

Жамиятдаги ўзгаришлар оилага таъсир кўрсатганидек, оиладаги ўзгаришлар ҳам жамиятга ўз таъсирини кўрсатади. Ёш авлодни тарбиялаш, асосан, оилада амалга оширилган. Шарқ халқлари жумладан, ўзбек оиласининг ўзига хос ташқаридан сезилмайдиган ички қонун-қоидалари, ахлоқ қоидалари бўлган. Масалан, эрталаб тонгда туриш, юз-қўлини ювмай ҳол-аҳвол сўрамаслик, кичикларнинг катталарга салом бериши, аёллар ва қизлар ҳовли ва дарвоза олдиларини тоза тутиш, нонушта тайёрлаши, катталардан олдин таомга қўл чўзмаслик, ўзидан катталарнинг сўзларига қаралашмаслик каби қоидаларга амал қилинган. Болаларни тарбиялашда рағбатлантириш ва жазолаш усуллари қўллаш орқали уларнинг ҳар бир хатти-ҳаракати баҳоланган. Болалардаги ноахлоқий хатти-ҳаракатлар қисқа, лекин ўта тарбиявий аҳамиятга эга «ёмон бўлади» ибораси билан тўшунтирилган. Ўзбек хонадониди, айниқса, қизлар тарбиясига алоҳида эътибор қаратилган, улар, биринчи навбатда, ота-онага итоатда, катталарга ҳурматда бўлиш руҳида тарбияланиб, одобнинг юзик томонлари ўргатилган. Масалан, қизлар ўтирган уйга ташқаридан оталари ёки акалари кириб келса, улар дарров ўрнидан туриб салом беришган. Айниқса, уларга ҳаё ва ифбат, одоб, кийиниш маданияти, кишилар билан муомалада иболи, андишали бўлиш каби ахлоқий сифатлар сингдириб берилган. Қиз бола етти ёшдан ошгач на отаси, на акаси уларни ўпиб эркаламаганлар. Улар акалари ва ота-оналари билан бир хонада ётқизилмаган. Бундан кўзланган мақсад қизларнинг одобли, ифбатли, ор-номусли, ақлли, доно ва меҳнатсевар бўлиб етишиши эди. «Сепли қизим бўлгунча ақлли қизим бўл», – деган гап бекорга айтилмаган.

Буюк аллома Абу Райҳон Беруний ўзининг «Ҳиндистон» номли асарида шундай дейди: «Эй қизим, сен ўрганган уйингдан кетиб, нотаниш хонадонга тушмоқдасан, сен бўлажак куёвингнинг ҳамма хислатларини билмайсан. Сен ер бўлсанг, у осмон бўлади. Демак, сен у билан шундай йўл тут, унинг олдида ер каби камтар бўлсанг, у осмон каби олижаноб бўлади. Осмон шифоли ёмғири билан ерни кўкартиргани каби, у ҳам ўз меҳри билан сени хушнуд этади. Эринг сендан фақат юмшоқ ва ширин сўзлар эшитсин, қарамайдиган ёки эски либосда, сочларинг тартибга солинмаган ҳолда унинг олдида ўтирма. Яхшиси, сен у билан муомалада ширин сўзли бўлгин. Сувдан тез-тез фойдалангин. Ўзингга хушбўй нарсалар билан оро бер. Покизалик ҳамиша йўлдошинг бўлсин».

Душманга ишга эйтанда, одобли, билимдон, ақли, меҳнатсевар, иймон-эътиқодли фарзанд насл-наванинг баъли бутун җамиятнинг энг катта бойлигидир.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Каримов И.А. Юксак маънавият – енгилмас куч. – Тошкент: Маънавият, 2008.
2. Каримов И.А. Истиқлол ва маънавият. – Тошкент, 1994.

Д.ҚҮРБОНОВА. Музейларнинг жамиятдаги ўрни.....	78
М.Т.МАХМУДОВА. Экологический стиль в интерьере	80
К.С.ГРИГОРЬЯНЦ. Семья как фактор формирования личности.....	82
А.Б.АЛЛАБЕРГЕНОВА. Психологическая совместимость людей в семье	85
Р.Т.ТЎРАҚУЛОВА. Соғлом авлодни шакллантиришда оила муҳитининг ўрни.....	87
Ш.АКРАМОВА. Оила – тарбия маскани	91
Д.Т.КУАНИШОВА. Баркамол авлод тарбиясида оиланинг ўрни	94
Г.ТОШНИЁЗОВА. Мустаҳкам оила жамият тараққиёти гаровидир	96
С.М.ТОЛИПОВА. Оила – маънавият ўчоғи	98
Д.Т.АЗИЗОВА. Оила устун (жонкуяр ижодкорни хотирлаб...)	100
С.А.ЗАКИРОВА. Понятие информационной технологии	102
Д.С.ҚОДИРОВА. Оилада миллий мусиқанинг тарбиявий таъсири.....	104
Г.О.МАШАРИПОВА. Ёшлар тафаккурида ғоявий иммунитетни шакллантиришда оиланинг ўрни	106
А.М.НАБИЕВА. Мустаҳкам оила мустаҳкам жамият асосидир	108
Н.А.КАРИМОВА, А.МУСИЧЕНКО. Семья – важнейшая жизненная ценность	110
Г.А.СЕРЕЕВА. Фуқаролик жамиятини барпо қилишда маҳаллаларнинг ўрни	112
Э.ҲАИТОВ. Мустаҳкам оила – жамият таянчи	114
✓ Ф.К.ИСКАНДЖАНОВА, М.О.КАМИЛОВА. Оила – тарбия ўчоғи	115
У.Ғ.ЗУННУНОВА. Дизайнерлик савдо маркасининг шаклланиши.....	117
Ф.РАБИЕВА. Аёллар сиймоси мусаввир Раҳим Аҳмедов ижодида.....	119
Т.Б.АҲМЕДОВ. Рассомлар ижодида оила мадҳи	121
Н.Ш.АҒЗАМОВА. Эстетическое воспитание в семье средствами музыки	124
Н.А.КАРИМОВА. Социально-экономическое развитие семьи	126
Ф.А.БАКАЕВА. Особенности развития женского предпринимательства в Узбекистане	128
Д.А.ХОЛМАТОВА, Д.А.ҒОҒУРОВА. Оиладаги муомала маданияти	130
P.S.ABDIMURATOV, J.P.ASAMATDINOVA. Oila – nafosat va go'zallik maktabi	132
У.Ж.ЖАКСЫМОВА. Ёшлар онгига миллий ғояни сингдиришда оилавий маънавий муҳитнинг ўрни.....	134
А.ЗАРИМБЕТОВ. Бесценное наследие великого сказителя	135
СН.ABDULLAEVA. «Traditionally, every year on the eve of celebrating...»	137
Ф.ҒАЯЗОВ. Ёш авлод тарбиясида ўқитувчи маҳоратининг ўрни	139
Х.ҚОДИРОВА. Sharq oilasi: barqarorlik omillari.....	140
Н.ҒАЙИБОВА. Соғлом фарзандлар – мустаҳкам оила гарови	143
Д.СОИПОВА. Оиланинг мустаҳкамлиги жамият мустаҳкамлигидир	145
Г.АЗИЗОВА. Mustahkam oila – kelajak poydevori.....	146
Ф.ҲАСАНОВА. Оила – жамият таянчи	147
Д.Ж.САФИЯЗОВА. Роль семьи в формировании всесторонне развитой личности	149
М.А.МИРОБИДОВА. Тарбиянинг асоси оилада шаклланади.....	151
М.А.ҚАРШИЕВА. Мустаҳкам оила жамият ва барқарор давлат таянчидир	152
Х.АЙБЕШОВ, Н.ХАЛИЛОВ, М.ТЎЛАНОВ. Аҳоли зич жойлашган ҳудудларда оилани	154
иқтисодий соғломлаштиришнинг ўзига хос томонлари.....	154
М.С.МУҲАМЕДОВА, Ч.Х.ГАНИЕВА. Болалар музейи – таълим-тарбия маскани.....	156